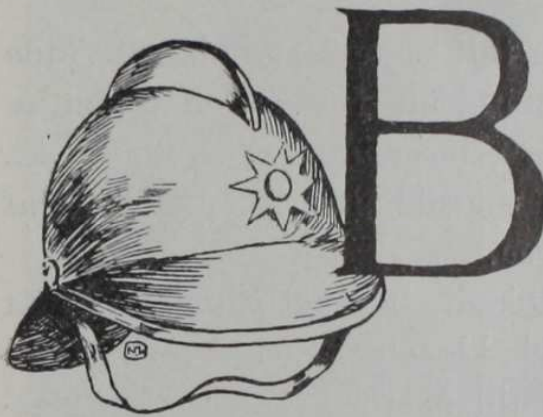

Bland Stockholms brandsoldater.

Af SATYR.

Brandkåren är något af det populäraste Stockholm äger. Jag hörde en gång ett karaktäristiskt yttrande af en ung dam.

— Om jag inte vore en bildad kvinna, utan en tjänande syster, så skulle jag aldrig kunna bli kär i någon annan än en brandsoldat!

Så är det också. Våra raska brandgossar äro verkligen mycket omhuldade. Och de förtjäna det. Den röda hanen gal ganska ofta i den goda staden Stockholm, och då ha de inga sötebrödsdagar. Några dylika ha de för öfrigt aldrig, alldenstund de städse från morgon till kväll måste anstränga sig för att hålla sin spänstighet, styrka och vighet vid de sundaste vätskor.

Därför öfvergå vi med detsamma till en beskrifning öfver

En dag inom brandstationen.

Vi börja naturligtvis i den tidiga morgonstunden. Kl. 6 skall hvarje ärlig brandsoldat vara på benen, noga tvätta hufvud och hals och kamma sitt kortklippta hår — som reglementet befal-

ler — han skall noga och vackert bädda upp sin säng, bevista korum och kl. 7,15 får han frukost. Han får sill och potatis eller korf och potatis, färskt mjukt bröd, smör och kaffe.

Kl. half 9 är klädesmönstring. Hvar och en skall visa, att han är snyggt och anständigt klädd samt för öfrigt uppfyller allt hvad den yttre människan beträffar enligt reglementets föreskrifter.

Så kommer en timmes handräckning. D. v. s. man skall hjälpa till att ställa till rätta inom stationen allt, som möjligen däraf skulle kunna vara i behof. Och det är mångfaldiga saker, som det skulle bli för omständligt att här upprepa.

Klockan 10—11 är gymnastiktimmen. Då väderleken så tillåter, gymnastiserar man i det fria på gården. Kl. 11—12 är exercis — öfningar med anspänning, lifräddning, uppresandet af stegar etc.

Kl. tio minuter öfver tolf serveras middagen. Men en brandsoldat måste kunna äta fort. Och ingen siesta har han att påräkna efter middagen. Redan kl. half ett är det nämligen uppställning till aflösning af vakterna på småstationerna.

Då detta är undanstökadt, blir det stilla och lugnt inom stationsområdet till kl. en kvart före 4 e. m. Då ställer man åter upp till exercis. Eller också sysesättes manskapet med instruktionsläsning eller andra nyttiga saker, tills klockan slår sex. Teatervakterna ställas upp, inspekteras och få afmarschera, så att de infinna sig på sina respektive poster en kvart före hvarje föreställnings början.

Kl. 7 ätes kvällsvard och därefter får det ej vakthafvande manskapet ledigt till kl. 9 — ja, när det är vår och sommar och ljusst och ljumt i luften utsträcket ledigheten till kl. half 10, men därefter skall allt vara tyst, och endast melodiska snarkningar få störa den reglementerade hvilan.

Bland redskap och hästar.

För att få en inblick i Stockholms brandkårs intimare lif, ha vi utvalt hufvudstationen där uppe vid Johannes' kyrkogård.

Då man passerat vakten och träder in på den cementbelagda gården, har man till venster bakom stora glasdörrar attiraljstallet. Hvar och en, som hvilken tid som helst på dygnet hit inträder, tror möjligen, att han befinner sig på en utställning eller paraduppvisning. Så snyggt, fint och skinande uppsatt ända in i den minsta detalj är allt, hvad man skådar.

Här stå först och främst de trenne ångsprutorna — den lilla, som esomoftast är i elden och de tvänne större, som ganska sällan tagas i anspråk.

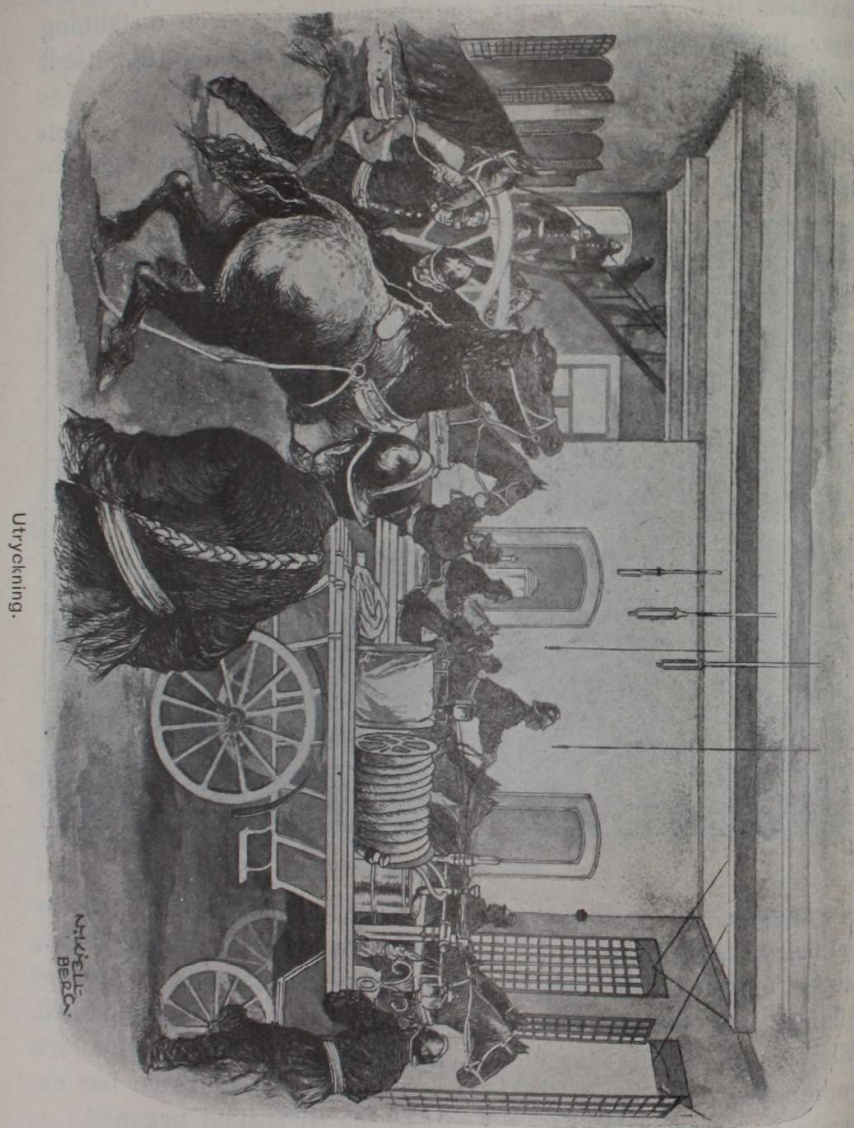

Johannes' brandstation.

Bakom ångsprutorna står en särskild slangkärra. Den är enkom afsedd för Wennbergs mångberyktade eldfarliga ångkvarn, Regeringsgatan 52, och slangarne, som den innehåller, äro beräknade att från det eventuella brandstället sträcka sig ända ned till Gustaf Adolfs torg. Det är ganska betecknande för det godmodiga sinnelaget i den här staden, att brandkåren har en särskild apparat stående i beredskap för en enskild byggnad.

Så kommer raden af redskapsvagnar, handkraftssprutor, mekaniska stegar etc. etc.

Midt emot vagngården är stallet. Här stå 12 hästar, och af dessa är hvarannan påselad och färdig att i hvilket ögonblick

Utrykning.

som helst springa ut ur spiltan och ställa sig framför någon af brandvagnarne.

Brandkåren har inalles 26 hästar. Tolf stå, såom nyss är omtaladt, i Johannes' station, 8 i Katarina samt två i hvardera af småstationerna Östermalm, Kungsholmen, Maria.

Johannes' är förstas hufvudstationen, men Katarina är i mångt och mycket betydligt modärnare inrättad. Här äro hästarne placerade i ett stall bakom vagnarne. Då signalklockan ljuder, springa de fram och ställa sig vid tistelstängerna, seldonen sjunka ned från taken — ett enkelt grepp från befälhavarens sida: dörrarna flyga i sär och ut stormar »första uppådet».

Brandkårens hästar måste naturligtvis vara begåfvade med god fattningsförmåga och för öfrigt flinkare än de flesta. Också plägar ingen af dem vara värderad under 1,000 kr.

I manskapets logement.

I sällskap med min ciceron, en af brandlöjtnanterna, gör jag en rond upp i brandgossarnes bostäder, en trappa upp i huset inåt gården. Järnsängarne med sina gråa filter äro bäddade så noggrant, som stodo de alla under »gif akt»; ofvanför sängarne hänga uniformsrockar och kaskar och andra klädespersedlar och under dem stå träskrin i hvilka brandkarlen förvarar de saker, som han ej har plats till i det honom anvisade skåpet ute i korridoren. Alla logementens väggar äro tätt behängda med billiga tafior och fotografier, och det hela gör ett ytterst snyggt och hemtrefligt intryck.

I samband med logementen en trappa upp ligger det s. k. dagrummet. Här står bl. a. en lång rad af telegrafapparater uppställda och på dessa få brandgossarne på lediga stunder öfva sig i ifrågavarande ädla konst. Men dessutom finnes det äfven ett litet bibliotek, som likaledes på lediga stunder kan anlitas af den, som så önskar.

Brandchefen.

Två trappor upp finnas äfven logement, och här är dessutom den stora matsalen belägen. I hvarje logement finnes naturligtvis logementsbefälhafvare i form af korporal eller vicekorporal och belysningen bestrides dels af gaslågor, dels af elektriska glödlampor. Då dessa plötsligt börja flamma midt i natten, är sömnen och hvilan borta. Ty då lyder samtidigt alarmklockan, och den röda hanen har börjat flaxa någonstädes inom hufvudstadens hank och stör.

Organisationen.

Sedan brandkårens skapare, kommandörkapten Hollstén, med utgången af år 1900 afträdde från sin brandchefspost, är kapten Sabelström brandchef här i Stockholm. Befälhafvare vid Katarina station är brandkapten Svinhufvud och dessutom finnas trenne brandlöjtnanter Lundberg, Borgenstierna och Gyllenhammar.

Brandkårens hufvudstyrka är förlagd i Johannes' station, hvilken äfven hvarje brandsoldat betraktar som sitt hem i motsats till de tillfälliga kommanderingarna till andra stationer. På Katarina station ligga i vanliga fall 30 man, men de äro ditkommenderade endast på en månad. På Djurgårdens station kvarstannar vakten 14 dagar, men på de öfriga småstationerna — Maria, Rådstugan, Kungsholmen och Östermalm — endast ett dygn. Vaktpersonalen utgöres af en befälhafvare och sex man. På alla småstationerna, utom Rådstugan och Djurgården, finnas två hästar samt dessutom redskapsvagn och handkraftsspruta, som vid utryckning äfven användes som manskapsvagn.

Teatervakterna, ja! Vid operan finnas fyra brandsoldater hvarje kväll, vid de öfriga teatrarna två. Vid Folkteatern finns ingen brandsoldat. Den klarar sig ändå.

Putsning och handtverkargöra.

Då man ser de raska gossarne arbeta i eld och rök och strömmande vattenmassor, bland glödande takbjälkar och instör-

tande väggar, flinkt och raskt och systematiskt, beundrar dem säkerligen mången, men tänker i sitt stilla sinne så här:

— I morgon få de väl hvila sig så mycket mer.

Jojomen. Dagen efter en större eldsvåda är ingalunda en hvilans dag för gossarne. Först och främst har man ett vidlyftigt arbete med restaurerandet af slangarne. De hängas upp i en särskild trumma, som löper genom tre våningars höjd, och här få de hänga och droppa, till de bli torra. Därpå borstas de och hoprullas för kommande behof med pedantisk noggrannhet.

— Välskött attiralj och sträng disciplin äro de första villkoren för ett godt arbete, så sade en gång en gammal fackman på området.

Lördagen är den egentliga stora putsdagen. Då skall noga tillses, att hvarje det minsta redskap är i förstklassigt skick, allt skall fejas och putsas, så att det när som helst skulle med heder kunna skickas på parad till hvilken världsutställning som helst.

Men brandsoldaterna äro ej blott putsare. De äro äfven egna reparatörer. Inom brandstationen finnas både sadelmakare, skomakare, skraddare, smeder och snickare med respektive verkstäder. Och det är helt naturligt. Allt är ju anlagdt på snabbheten. Skulle man exempelvis anlita privata skomakare, vore det mycket troligt, att en stackars brandsoldat finge trafva omkring barfota en månad, innan han kunde hoppas på att få sina långstöflar på något hyggligt sätt halfsulade.

Alla dessa nyttiga verkstäder komma också att med det snaraste utvidgas.

Utryckning.

Det kommer en brandsignal. Man har slagit alarm i ett af de små röda brandskåpen någonstädes, och telegrafapparaterna i expeditjonsrummet sättas i rörelse. Hvarje brandskåp telegraferar automatiskt in en bok-

staf, och denna bokstaf betecknar en viss plats inom hufvudstaden. Den vakthafvande vid telegrafan springer fram till alarmapparatens, drar vefven kring ett par gånger, och på en gång ringa alla larmklockor inom stationen. Inom mindre än en minut är allt beredsmanskapet på gården, och första vagnen flyger ut genom portarne åt Malmskillnadsgatan.

Första utryckningen består gemenligen af 1) manskapsvagnen, 2) redskapsvagnen, 3) den mekaniska stegen.

Gäller utryckningen högre belägna platser medföljer en engelsk handkraftsspruta och en extra slangvagn. Vid utryckningen från Katarina exempelvis framstormar först redskapsvagnen och därefter handkraftssprutan, som härvidlag äfven tjänstgör som manskapsvagn.

Inte en minut har emellertid förflutit, sedan brandsignalen kom och första utryckningen flög i väg. Men man väntar ännu. Det är måhända en farlig eldsvåda, och den röda hanen har på allvar visat sin ilska. Åter knäpper det på telegrafapparaten eller ringer i någon af de många telefonerna.

Andra utryckningen klar! D. v. s. lilla ångsprutan med åtföljande slang- och kolvagn. Inom några sekunder är den ute på gården och det bär i väg med samma svindlande fart som förut.

Men låtom oss antaga, att det är natt. Vakten i porten bestående af en distinktionskorpral, en korpral och tre man hör nattalarmklockan ljuda. Man rusar in för att se om telegrafisten är vaken, gör sin plikt och vefvar larmskifvan. Det är obehöfligt. Han har allaredan gjort sin plikt. I vaktstugan likaledes. Där har man kastat om den elektriska ljusapparaten och tändt glödlamporna i alla logementen.

I vildt språng rusa de vakthafvande till vagnarna, dra ut dem på gården, öppna staldörrarna och släppa ut de af ifver stampande hästarne, till hvilkas öron äfven larmsignalen nått.

Sekunderna därpå höres ett vildt springande i trapporna. Brandsoldaterna ha yrvakna mekaniskt flugit upp ur sina bäddar, i flygande fläng kastat på sig byxor och skor och komma

nu rusande med rock och kask i händerna och skutta upp på sina platser på vagnarna viga som apor.

En och en half minut har på sin höjd förflutit se'n larmsignalen kom, men nu stormar den stolta brandkåren fram öfver gatorna, så det gnistrar kring hästarnas hofvar, på väg till oberäknliga mödor och faror.

